

חק לישראל – פרשת אמור יום ג'

(כט) הַמִּנְחָה וְהַחֲטָאת וְהָאֵשֶׁם הַמָּזֶה יֵאָכְלוּם וְכָל חֶרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לָהֶם יִהְיֶה: (כט)
מנחתא חטאתא ואשמא אינון יכלוניה וכל חרמא בישראל להון יהי:

רש"י

(כו) ואחרי טהרתו – אחר פרישתו מן המת כך שנויה במ"ק:
(כז) וזיוס צואו – תחילה אל הקדש להתחנך לעבודה יקריב חטאתו זו עשירית האופה שלו כך שנויה במ"ק שהכהן הדיוט טעון עשירית האופה זיוס חינוכו כענין שנאמר (ויקרא ו')

זה קרבן אהרן וזבנו וגו' וכמו שמפרש במסכת מנחות:
(כח) והיתה להם – הכהונה לנחלה:
(כט) חרם – לשון קדש וכן כל לשון חרמה שהוא על הקדש:

כתובים – משלי כז' כב'–כו'

(כב) אם תכתוש את האויל במכתש בתוף הריפות בעלי לא תסור מעליו
אוֹלְתוֹ: (כב) אין מחית ליה לשיאי במכתשי בגו סיעתא ובאודרך לא תעביר מניה שטיותיה:
(כג) ידע תדע פני צאנף שית לבך לעדרים: (כג) מה דרעי אנת דע אפי ענך ושים לבך על קוטיין:
(כד) פי לא לעולם חסן ואם נזר לדור דור (נדור): (כד) מטול דלא לעלם היא אחסנא אף שלם דרא לרא:
(כה) גלה חציר ונראה דשא ונאספו עשבות הרים: (כה) שבח עמירא ואתחמי דתאה ואתכנש עשבא דטורי:
(כו) כבשים ללבושה ומחיר שדה עתודים: (כו) אמרי ללבושך וגדיא לתגרותך:

רש"י

(כז) הריפות – חטים הגידוכים זמכתש.
מכתש – אסיתא מורטיו"ר זלעז. בעלי – הוא בזכנא פולין מורטיו"ר זלעז על סם שמעלין אותו ומכין בו תמיד נקרא עלי:
(כג) פני לאנך – אל יקלו בעיניך להתבונן בם תמיד מה הם כריכים:
(כד) כי לא לעולם חוסן – שאם אתה עשיר בזכסך ובזהב שמא לא יתקיים לעולם לכך אל

תזזה לזכרים קטנים שלך. גלה חציר – כשגלה החציר זימי ניסן ויראה הדשא ונאספו עשבים לזמון אז ייטיב לך שיהיו גזותיהם של כבשים לזבואך:
(כו) ומחיר שדה – ישו לך העתודים כי תאכל הבשר ותמכור העורות:

משנה – קדושין פרק ב'

(א) האיש מקדש בו ובשלוחו. האשה מתקדשת בפה ובשלוחה. האיש מקדש את בתו כשהיא נערה בו ובשלוחו. האומר לאשה התקדשי לי בתמרה זו, התקדשי לי בזו, אם יש באחת מהן שוה פרוטה, מקדשת. ואם לאו, אינה מקדשת. בזו ובזו, אם יש שוה פרוטה בכלן, מקדשת. ואם לאו, אינה

חק לישראל – פרשת אמור יום ג'

מקדשת. היתה אוכלת ראשונה ראשונה, אינה מקדשת, עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה:

עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה – האי אחת מהן לא מיתוקמא אלא באחרונה שבה, דכי אמר לה התקדשי לי בזו ובזו ובזו והיתה אוכלת אחת אחת, כל אותן שאכלה הוה מלוה גבה, וכי מטיא אחרונה שבה נגמרין הקדושין, אי אית בה שוה פרוטה הוה ליה מקדש במלוה ופרוטה, וקיי"ל המקדש במלוה ופרוטה דעתה אפרוטה ומקודשת. אבל אי לית באחרונה שוה פרוטה, אע"ג לאיכא בקמאי שוה פרוטה, כי מטי גמר קדושין הוה ליה מקדש במלוה, והמקדש במלוה אינה מקודשת:

רע"ב – (א) האיך מקדש בו ובשלוהו – בו תחלה ואח"כ בשלוהו, שמארה בו יותר מבשלוהו דכי עסיק גופו במארה מקבל סכר טפי. וילפינן שלוהו של אדם כמותו מקרא, דכתיב (שמות י"ג) ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל, וכי כל ישראל שוחטין, אלא מכאן ששלוהו של אדם כמותו: האיך מקדש את בתו כשהיא נערה – וכ"פ כשהיא קטנה. והאי דנקט נערה, אורח ארעא אשמועינן שאסור לאדם לקדש את בתו כשהיא קטנה עד שתגדיל ותאמר בפלוגי אני רואה: ואם לאו אינה מקודשת – דכיון דאמר התקדשי התקדשי, כל חד הוי קדושין באפי נפשיהו:

(ב) היתקדשי לי בכוס זה של יין ונמצא של דבש, של דבש ונמצא של יין, בדינך זה של כסף ונמצא של זהב, של זהב ונמצא של כסף, על מנת שאני עשיר ונמצא עני, עני ונמצא עשיר, אינה מקדשת. רבי שמעון אומר, אם הטעה לשבתה, מקדשת:

אבל על שבה דיוחסין, כגון לוי ונמאל כהן, מודה רבי שמעון דאפילו הטעתו או הטעה הוא אותה לשבה אינה מקודשת, דלא ניחא לה בשבחו מפני שמתגאה עליה. ואין הלכה כר"ש:

רע"ב – (ג) של זהב ונמאל של כסף כו' – לאיכא דניחא לה בהא ואיכא דניחא לה בהא: רבי שמעון אומר אם הטעה לשבה הרי זו מקודשת – לא פליג רבי שמעון אלא על שבה דממונן, דמסתמא ניחא לה באותו שבה.

(א) על מנת שאני כהן ונמצא לוי, לוי ונמצא כהן, נתין ונמצא ממזר, ממזר ונמצא נתין, בן עיר ונמצא בן כפר, בן כפר ונמצא בן עיר, על מנת שבייתי קרוב למרחץ ונמצא רחוק, רחוק ונמצא קרוב, על מנת שיש לי בת או שפחה גדלת ואין לו, או על מנת שאין לי ויש לו, על מנת שאין לי בנים ויש לו, או על מנת שיש לי ואין לו. ובבבלם אף על פי שאמרה בלבי היתה להתקדש לו אף על פי כן, אינה מקדשת. וכן היא שהטעתו:

צפיקס: אע"פ שאמרה בלבי היא להתקדש כו' – 777 צבלב אינס דברים:

רע"ב – (ג) שפחה גדלת – קולעת שער הנשים. פירוש אחר, דברנית ובעלת לשון, כמו שנאמר (יחזקאל ל"ה) ותגדילו עלי

(ד) האומר לשלוהו צא וקדש לי אשה פלונית במקום פלוני והלך וקדשה במקום אחר, אינה מקדשת. הרי היא במקום פלוני וקדשה במקום אחר, הרי זו מקדשת:

רע"ב – (ז) והלך וקדשה במקום אחר כו' – למראה מקום הוא לו. ואין זה תנאי:

חק לישראל – פרשת אמור יום ג'

(ה) המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים ונמצאו עליה נדרים, אינה מקדשת. פנסה סתם ונמצאו עליה נדרים, תצא שלא בפתה. על מנת שאין עליה מומין ונמצאו בה מומין, אינה מקדשת. פנסה סתם ונמצאו בה מומין, תצא שלא בפתה. כל המומין הפוסלים בפהנים, פוסלין בנשים:

רע"ב - (ה) תלא שלא זכתה - לאמר אי אפשר זאשה נדרנית. אזל גיטא זעיא מספק כיון זלא פירש, זלמא זעתיה נמי אנדרנית:

(ו) המקדש שתי נשים בשוה פרוטה, או אשה אחת בפחות משוה פרוטה, אף על פי ששלא סבלונות לאחר מכאן, אינה מקדשת, שמתחמת קדושתן הראשונים שלא. וכן קטן שקדש:

רע"ב - (ו) סבלונות - דורנות סדך חתן לשלוח לארוסתו: אינה מקודשת - ולא אמרין יודע היה שאין קדושו קדושו וגמר

(ז) המקדש אשה ובתה או אשה ואחותה פאחת, אינן מקדשות. ומעשה בחמש נשים ובהן שתי אחיות, ולקט אחד בלפלה של תאנים ושלחן היתה ושל שביעית היתה, ואמר הרי בלכם מקדשות לי בכלפלה זו, וקבלה אחת מהן על ידי בלן, ואמר חכמים, אין האחיות מקדשות:

רע"ב - (ז) אינן מקודשות - לאמר קרא (ויקרא י"ח) ואשה אל אחותה לא תקח לזרו, זשעה שנעשו זרות זו לזו אין לך לקוחין אפילו זאחת מהן. והוא הדין לכל שאר עריות שיש בהן זרות, שאין קדושתן תופסין זחס: ושלחן היתה - שמעינן מהא מתניתין דהמקדש זגזל ואפילו זגזל דידה אינה מקודשת, ולא אמרין מדקבילתיה אחילתיה. מדקתני ושלחן היתה ושל שביעית היתה, משום דשל שביעית היתה שהפירות הפקר מש"ה הנשים מקודשות, אלא שאין אחיות מקודשות, אזל אס לא היתה שביעית הואיל ושלחן היתה לא היו קדושתן תופסים זאחת מהן. דוקא זגזל שלפני יאוש זעלים אמרין זלא הוה קדושתן, אזל המקדש זגזל שלאחר יאוש קדושתן. ושמעינן נמי שהמקדש זפירות שביעית מקודשת, ולא אמרין אינן ממונו לזכות בהן, אלא כיון שזכה בהן ממונו הם לכל זכר. ושמעינן נמי שאשה נעשית שליח לזכרה, ואפילו זמקום שנעשית לה זרה. ואע"ג זככל עדות שהאשה

זשעה לה זכרה כשהיא זרה, שזיהא זכרה זכרה לה, שליחותה מיהא כיון דעזדא עזדא. דהא הכא זקדושתן הללו הן נעשות זרות ע"י זו שקבלתה, וקתני אין האחיות מקודשות, הא נכריות מקודשות. ומתניתין מתרצה זגמרא אליבא דהלכתא הכי, המקדש אשה זבתה או אשה ואחותה, שתייהן זאחת אינן מקודשות. הא זחת מאשה זבתה, זחת מאשה ואחותה, כגון שאמר לשתיהן זחת זכס מקודשת לי ולא פירש לאיזו מהן מקדש, וקבלה זחת מהן הקדושתן על ידי זכרתה, או שתייהן קבלו קדושתן זאחת, מקודשות, ושתיהן זריכות גט. ואם אמר הראויה זכס לזיאה מקודשת לי, אינן מקודשות, זכל זחת מהן איכא לספוקה זאחות אשתו ואין שום זחת מהן ראויה לזיאה. ומעשה נמי זחמש נשים זבהן שתי אחיות ולקט אחד זכללה של תאנים ואמר הראויה זכס לזיאה זתקדש לי, ואמרו חכמים אין אחיות מתקדשות. הא נכריות שהיו ראויות לזיאה, מתקדשות. אזל אס אמר זולכס מתקדשות לי, לא היתה שום

חק לישראל – פרשת אמור יום ג'

לאמר כולכם:

אחת מהן מקודשת, לכן היכי לאין אחרות מקודשות כך אין האחרות מקודשות, היכי

(ח) המְקֻדָּשׁ בְּחֶלְקוֹ, בֵּין קִדְשֵׁי קְדָשִׁים בֵּין קִדְשֵׁי קָלִים, אֵינָהּ מְקֻדָּשֶׁת. בְּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי, בֵּין שׁוּגֵג בֵּין מְזִיד, לֹא קִדְשׁ, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, בְּשׁוּגֵג לֹא קִדְשׁ, בְּמִזִּיד קִדְשׁ. וּבְהֶקְדָּשׁ, בְּמִזִּיד קִדְשׁ וּבְשׁוּגֵג לֹא קִדְשׁ. דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, בְּשׁוּגֵג קִדְשׁ, בְּמִזִּיד לֹא קִדְשׁ:

קדושין הללו. ור"מ סבר לית לך חלול זכך: ובהקדש – של זקק הצית: מזיד קידש – שכיון שידע שהוא הקדש והולואו לחולין זכוונה, נתחללה קדושתו: ובשוגג – ללא ידע שהוא הקדש ולא ניהא ליה לתחלל הקדש על ידיה, לא נתחללה קדושתו, ואינה מקודשת. ורבי יהודה סבר איפכא. והלכה כר"מ זמער, וכרבי יהודה בהקדש:

רע"ב – (ח) המקדש בחלקו – שחלק עם אחריו הכהנים: אינה מקודשת – לכהנים משלחן גבוה קא זכו, ואמר קרא (במדבר יח) וזה יהיה לך מקדש הקדשים מן האש, מה אש אין אהה משתמש זו אלא לאכילה, כך מתנות הללו לא משתמש בהן אלא לאכילה, וזמער כתיב לה' הוא, בהווייתו יהא: רבי יהודה אומר מזיד קידש – זמער שני. הואיל ויזכר לחולין ע"י פדיון, והרי הולואו לחולין ע"י

(ט) המְקֻדָּשׁ בְּעֶרְלָהּ, בְּכֻלָּי הַפָּרִם, בְּשׁוּר הַנֶּסֶקֶל, וּבְעֶגְלָהּ עֲרוּפָה, בְּעֶפְרָי מְצוּרָע, וּבְשֵׁעַר נְזִיר, וּבְפֶטֶר חֲמוֹר, וּבְבֶשֶׂר בְּחֶלְבֵי, וּבְחֶלְבֵי שֶׁנִּשְׁחָטוּ בְּעֶזְרָה, אֵינָהּ מְקֻדָּשֶׁת. מִכֶּרֶן וְקִדְשׁ בְּדַמְיָהּ, מְקֻדָּשֶׁת:

שחיטה. והאפור השחוטתו בלזב היא שאסורה בהגאה. ועגלה ערופה, ירידתה אל נחל איתן אוסרתה: ובשער הנזיר – לאמר קרא (במדבר ו) קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו, גדולו פרע שער ראשו יהיה קדוש: ופטר חמור – נאמר בו (שמות י"ג) וערפתו, ונאמר בעגלה ערופה וערפו, מה עגלה ערופה אסורה בהגאה, אף פטר חמור אסור בהגאה. ואינו אסור בהגאה אלא אחר עריפה: ובבשר בחלב – נאמר ג' פעמים לא תבשל גדי בחלב אמו, אחד לאסור אכילה, ואחד לאסור הגאה, ואחד לאסור בשול: ובחולין שנשחטו בעזרה – דכתיב (דברים י"ג) כי ירחק ממך המקום וזבחת, ברחוק מקום אתה זובח ואי אתה זובח בקרוב מקום. יכול לא יאכלנו אצל ישליכנו לכלבים, ת"ל (שמות כ"ב) לכלב תשליכו אותו, אותו אתה משליך לכלב ואי אתה משליך לכלב חולין שנשחטו בעזרה: מכרן והקדש בדמיהן מקודשת – שאין לך דבר שתופס את דמיו להיות כמוהו אלא עבודה זרה ושביעית. עבודה זרה, שנאמר (דברים ז') והיית חרם כמוהו, כל מה שאתה מהווה

רע"ב – (ט) המקדש בערלה וכו' אינה מקודשת – לכולהו איסורי הגאה נינהו. ערלה, דכתיב לא יאכל, אחד איסור אכילה ואחד איסור הגאה זמשמע: ובכלאי הכרם – דכתיב (דברים כ"ב) פן תקדש, פן תוקד אש: ובשור הנסקל – דכתיב ביה (שמות כ"א) ולא יאכל את בשרו: ובעגלה ערופה – דכתיב ביה כפרה כקדשים, שנאמר (דברים כ"א) ונכפר להם הדם: בציפורי מאורע – דתניא, נאמר מכשיר ומכפר בפנים, אשמו של מאורע שהוא מכשיר אותו לאכול בקדשים, וחטאתו שמכפר, ושניהם נעשים בפנים. ונאמר מכשיר ומכפר בחוץ, מכשיר, לפרי מאורע שמכשירין המאורע לזבא אל תוך המחנה, ומכפר, עגלה ערופה, שנאמר בה ונכפר להם הדם, ושניהם נעשים חוץ לעזרה. מה מכשיר ומכפר האמור בפנים, שהם אשמו וחטאתו של מאורע, עשה בו מכשיר כמכפר, לתרווייהו קדשים נינהו ואסורים בהגאה, אף מכשיר ומכפר האמורים בחוץ, שהם לפרי מאורע ועגלה ערופה, עשה בו מכשיר כמכפר להיות אסורים בהגאה. ומאימתי אסורין לפורי מאורע בהגאה, משעת

חק לישראל – פרשת אמור יום ג'

ושציעית שני כתובים הבאים כאחד, וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדיו:

(י) המקדש בתרומות ובמעשרות ובמתנות ובמי חטאת ובאפר חטאת, הרי זו מקדשת, ואפילו ישראל:

כהן, שזכה בהם ויכול למכרם לכהנים, אם קידש בהם את האשה, מקודשת. ואפילו לא נפלו לו תרומות אלא טבלים שעדיין לא הורמו, הואיל ומורישו כהן היה עומד להרימם והתרומות שלו, וזה הישראל שירש אותם נמי יפריש מהם התרומה והיא שלו, ויכול למכרה לכהנים, דמתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמו:

ממנו הרי הוא כמוהו. ושציעית, שנאמר קודש היא, תופסת למיה כהקדש. והו עבודה זרה

רע"ב – (י) המקדש בתרומות – תרומה גדולה ותרומות מעשר: ומעשרות – מעשר ראשון ומעשר עני: ומתנות – הזרוע והלחיים והקיבה: ובמי חטאת – ובמי אפר חטאת. וראוים למכרם לטמאים ליקח מהם שכר הבאה ושכר מילוי המים. אבל שכר הזאה ושכר קדוש, והוא נתינת האפר במים, אסור: ואפילו ישראל – הכי קאמר, ואפילו ישראל שנפלו לו תרומות ומתנות מבית אבי אמו

גמרא – קדושין דף ל"ט ע"ב

רמי רב טובי בר רב קיסנא לרבא תנן כל העושה מצוה אחת מטיבין לו עשה אין לא עשה לא ורמינהי ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה אמר ליה התם כגון שבא דבר עבירה לידו וניצול הימנה כי הא דרבי חנינא בר פפי תבעתיה ההיא מטרוניתא אמר מלתא ומלי נפשיה שיחנא וכיבא עבדה היא מילתא ואיתסי ערק טשא בההוא בי בני דכי הוון עיילין בתרין אפילו ביממא הוון מיתזקי למחר אמרו ליה רבנן מאן נטרך אמר להו שני נושאי קיסר שמרוני כל הלילה אמרו ליה שמא דבר ערוה בא לידך וניצלת הימנו דתנינא כל הבא דבר ערוה לידו וניצל הימנו עושין לו נס גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו כגון רבי צדוק וחביריו ר' צדוק תבעתיה ההיא מטרוניתא אמר לה חלש לי ליבאי ולא מצינא איכא מידי למיכל אמרה ליה איכא דבר טמא אמר לה מאי נפקא מינה דעביד הא אכול הא שגרת תנורא קא מנחא ליה סליק ויתיב בגויה אמרה ליה מאי האי אמר לה דעביד הא נפיל בהא אמרה ליה אי ידעי כולי האי לא צערתיך רב כהנא הוה קמזבין דיקולי תבעתיה ההיא מטרוניתא אמר לה איזיל איקשיט נפשאי סליק וקנפיל מאיגרא לאדעא אתא אליהו קבליה אמר ליה אטרחתן ארבע מאה פרסי א"ל מי גרם לי לאו עניותא יהב ליה שיפא דדינרי:

רש"י על הגמרא

שכח לידו וכפה יצרו ולא עבר אין מלמדו יתירה מזו: תבעתיה – לזנות: טשא – נטמן:

התם שכח דבר עבירה לידו – ההוא יסב ולא עבר עבירה דקאמר נוטל עליה שכר בעבירה

חק לישראל – פרשת אמור יום ג'

צידה להורגו: קח מנחל ליה – לאותו כל
 צחוכו: נפיל צהא – צאור של גיהנס: אי ידעי
 – איבו ידעתי שחמור עליכם הדבר כל כך:
 דיקולי – סלים שנסים נוחות שם פלכיה:
 אטרחתן – שהייתי במקום אחר רחוק ד'
 מאות פרסי: לאו עניותא – צתמיה אס לא
 העניות לא הוצרכתי להיות עסקי צמלכח
 נסים: שיפא – שם כלי: דינרי – זהובים:

הו מחזקי – שמויין צו מזיקין: כגון רבי
 לדוק – שלבש כח לכוף יכרו להחגבר צחפאי
 קונו: אמר מאי נפקא מינה – דהא מילתא
 ללא נודמן לי אלא מאכל טמא יש לי ללמוד
 מכאן לעבד האי הבעל ארמית ראוי למאכל
 טמא: שגרת תנורא – אותה ארמית הסיקה
 את התנור לללות דבר הטמא שם ואשה
 גדולה היתה שא יכול ליפטר ממנה ומסור

זוהר – אמור דף צא' ע"א

רבי חייא פתח (שופטים ה) יי בצאתה משעיר בצעדה משדה אדום ארץ רעשה
 גם שמים נטפו. תא חזי, זכאין אינון ישראל בעלמא דין, ובעלמא דאתי,
 דקודשא בריה הוא אתרעי בהו, ואינון מתדבקין ביה, ואקרון קדישין, עם
 קדוש. וכו עד דסליק לון לדרגא עלאה דאקרי קדש, דכתיב, (ירמיה ב) קדש
 ישראל ליי, ראשית תבואתה. כמה דאוקימנא, דהא ישראל מתמנא יומין
 מתדבקין ביה בשמיה, ורשימין בשמיה, ואינון דיליה. כמה דאת אמר,
 (שמואל ב ז) ומי כעמך בישראל גוי אחד בארץ. ועממין לא מתדבקין ביה,
 ולא אזלין בנימוסיה, ורשימא קדישא אעדיאו מנייהו, עד דאינון מתדבקין
 בסטרא אחרא דלאו קדישא:

ותא חזי, בשעתא דבעא קודשא בריה הוא למיהב אורייתא לישראל, זמין
 בה לבני עשו, אמר לון, בעאן אתון לקבלא אורייתא. בההיא שעתא
 אתרגיזת ארעא קדישא, ובעאת לאעלא לנוקבא דתהומא רבה. אמרה
 קמיה, מארי דעלמא, פסטירא דחדוה (ס"א דעלמא) תרי אלפי שנין עד לא
 אתברי עלמא, קלטינא קמיה (נ"א קליטנא גו) (נ"א אודמן קמי) עדלין דלא רשימן
 בקימיה:

אמר לה קודשא בריה הוא, פורסייא פורסייא, ייבדון אלף אומין פותייהו,
 וקיימא דאורייתא לא יודמן קמנייהו, הדא הוא דכתיב יי בצאתה משעיר
 בצעדה משדה אדום ארץ רעשה. ודאי בגין דאורייתא לא אתייהיבת (בגין
 דאיהו קיימא קדישא) אלא למאן דאית ביה קיימא קדישא. ומאן דיליף אורייתא
 למאן דלא אתגזר, משקר בתרי קיימי, משקר בקיימא דאורייתא, ומשקר
 בקיימא דצדיק וכנסת ישראל. דאורייתא להאי אתר אתייהיבת, ולא
 לאתרא:

רבי אבא אמר, משקר בתלת דוכתי עלאי, משקר בתורה, משקר בנביאים,
 משקר בפתובים. משקר בתורה, דכתיב, (דברים ה) וזאת התורה וגו'. משקר
 בנביאים דכתיב, (ישעיה נד) וכל בגיף למודי יי. אינון למודי יי, ולא אתרא,

חק לישראל – פרשת אמור יום ג'

וּכְתִיב (ישעיה ח) חָתוּם תּוֹרָה בְּלִמּוּדֶי, אֵינּוֹן, וְלֹא אַחֲרָא. מְשַׁקֵּר בְּפִתּוּבִים, דְּכָתִיב, (תהלים עח) וַיִּקֶּם עֲדוֹת בְּיַעֲקֹב וְתוֹרָה שָׁם בְּיִשְׂרָאֵל, וּכְתִיב (תהלים קמ) אִךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ. מֵאֵן צְדִיקִים. דָּא צְדִיק וּכְנִסַת יִשְׂרָאֵל. דְּמֵאֵן דְּלֹא אֲתַגְזֹר, וְלֹא עֵאל בְּקִיּוּמָא דְלֵהוֹן, לֹא יוֹדוּן לְשִׁמְיָהּ קְדִישָׁא, דְּהִיא אוֹרִייתָא. אֲמַר רַבִּי חֵיִיא בֵּינּוֹן דְּאֲתַגְלִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל טוֹרָא דְסִינַי, לְמִיּהִב אוֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, שְׂכִיבַת אֲרַעָא, וְתַבַּת בְּנִיחָא, הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (שם עו) אֲרַץ יִרְאָה וְשָׁקְטָה:

תָּא חֲזִי, בַּר נָשׁ דְּאֲתִיִּלִּיד לָא אֲתַמְנָא עֲלֵיהּ חִילָא דְלַעֲיִלָּא, עַד דְּאֲתַגְזֹר. בֵּינּוֹן דְּאֲתַגְזֹר, אֲתַעֲר עֲלֵיהּ (רוחא) אֲתַעֲרוּתָא דְרוּחָא דְלַעֲיִלָּא. זְכִי לְאֲתַעֲסָקָא בְּאוֹרִייתָא, אֲתַעֲר עֲלֵיהּ אֲתַעֲרוּתָא יְתִירָא. זְכִי וְעֵבִיד פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא, אֲתַעֲר עֲלֵיהּ אֲתַעֲרוּתָא יְתִירָא. זְכִי וְאֲתַנְסִיב, זְכִי וְאוֹלִיד בְּנִין, וְאוֹלִיף לֹון אוֹרְחוּי דְמִלְכָּא קְדִישָׁא, הָא בְּרִין הוּא אָדָם שְׁלִים. שְׁלִים בְּכֻלָּא:

הלכה – הרמב"ם הלכות תפילה פרק ג'

(ו) תפלת הערב אף ע"פ שאינה חובה המתפלל אותה זמנה מתחילת הלילה עד שיעלה עמוד השחר ותפלת נעילה זמנה כדי שישלים אותה סמוך לשקיעת החמה:
(ז) המתפלל תפלה קודם זמנה לא יצא ידי חובתו וחוזר ומתפלל אותה בזמנה ואם התפלל תפלת שחרית בשעת הדחק אחר שעלה עמוד השחר יצא ויש לו להתפלל תפלת ערבית של לילי שבת בערב שבת קודם שתשקע החמה וכן יתפלל ערבית של מוצאי שבת בשבת לפי שתפלת ערבית רשות אין מודקדקין בזמנה ובלבד שיקרא ק"ש בזמנה אחר צאת הכוכבים:

(ח) כל מי שעבר עליו זמן תפלה ולא התפלל במזיד אין לו תקנה ואינו משלם בשוגג או שהיה אנוס או טרוד משלם אותה תפלה בזמן תפלה הסמוכה לה ומקדים תפלה שבזמנה ואחריה מתפלל את התשלומין:

לע"נ

זאב ואיים בן שרה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה בת שמואל, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.